

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 422
din 15.12.2010

Dosar nr.: 401/2009 conexat cu 377/2010

Petiția nr.: 8747/30.09.2009 conexată cu 8045/11.10.2010

Petent: R V și R M

Obiect: prevederile discriminatorii ale Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007 în care sunt stipulate criteriile de încadrare în grad de handicap și care exclud afecțiunile persoanelor cu handicap dobândit în urma unui accident vascular cerebral.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. R V , domiciliat în loc. B

I.1.2. R M , domiciliată în loc. '

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului.

I.1.2. Ministerul Sănătății, cu sediul loc. București, str. Cristian Popișteanu 1-3, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenții R V , fratele lui R I și R M soția lui R I , solicită sprijin privind încadrarea în grad de handicap a acestuia. Astfel, se arată că R I este o persoană cu handicap potrivit Certificatelor de încadrare în grad de handicap eliberate de Comisiile constituite conform legii, dar căruia nu i se acordă niciun grad de handicap deoarece nu se încadrează în criteriile prevăzute de Ordinul Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007.

2.2. Petenții arată că autoritățile din România nu recunosc handicapul persoanelor adulte care au suferit Atac Vascular Cerebral grav. Nerecunoscând handicapul autoritățile nu recunosc nici drepturile acestora (dreptul de a avea însoțitor, dreptul de recuperare logopedică).

III. Procedura de citare

3.1 Urmare petiției înregistrate cu nr. 8747/30.09.2009 conexată cu 8045/11.10.2010, formulată de către petenții, în temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, părțile au fost invitate, prin adresele cu nr. 168/11.01.2010, 169/11.01.2010, 8385/22.10.2010 și 8386/22.10.2010 la sediul C.N.C.D pentru audieri. La audierile din data de 04.02.2010, părțile s-au prezentat. Ulterior, la audierile din data de 18.11.2010, s-a prezentat doar petenta.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1.1. Petenții arată că domnul R. I., persoană adultă, are afazie gravă și semipareză sechelară și că, din cauza acesteia nu se poate deplasa decât cu ajutorul unui scaun rulant. Acesta are nevoie de recuperare neurologice și musculare, de un însoțitor permanent și alte nevoi speciale care pot fi asigurate numai prin Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Petentul consideră că nerecunoașterea și refuzul acestor drepturi reprezintă discriminare. Totodată, petenții arată că reclamatul susține că certificatele eliberate în 2007 și 2009 de către Consiliul Local Sector 6 București nu atestă faptul că titularul este persoană cu handicap.

4.1.2. Petenții precizează că în România nu există separat un certificat care să ateste gradul de handicap, există doar unul singur numit "Certificat de încadrare în grad de handicap" care atestă atât handicapul cât și drepturile cuvenite persoanei cu handicap. Potrivit Legii nr. 448/2006 la art. 89 alin 1 se precizează că "o dată cu emiterea certificatului de încadrare în grad de handicap, comisia de evaluare are obligația de a elabora programul individual de reabilitare și integrare socială a adultului cu handicap". Reclamata a anexat la fiecare certificat și Programul individual de reabilitare și integrare socială a adultului cu handicap în care menționează că titularul certificatelor (R. I.) este persoană cu handicap.

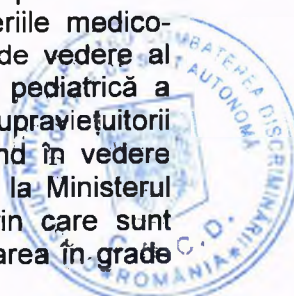
4.1.3. Prin adresa cu nr. 8945/22.10.2010, petenții susținut că s-au adresat profesorului universitar dr. O. E., Președinte al Societății de Neurologie, șef al clinicii de neurologie de la Spitalul Universitar de Urgență București, care a confirmat în scris că domnul Roșca Ioan este o persoană cu handicap cu deficite deosebit de grave.

4.1.4. Totodată, în adresă se precizează că petenții s-au adresat în două rânduri „Comisiei de evaluare a persoanelor cu handicap pentru adulți” de pe lângă Primăria sectorului 6 București și „Comisiei superioare de evaluare a persoanelor cu handicap pentru adulți” de pe lângă A.N.P.H. care de fiecare dată au recunoscut handicapul domnului R. I., însă nu au încadrat handicapul într-un grad de handicap (care ar permite accesul la prevenire, tratament, recuperare și accesibilități), din cauza faptului că persoana respectivă nu se încadrează în Criteriile medicopsihosociale prevăzute în prevederile discriminatorii ale Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007.

Susținerile Ministerului Sănătății

4.2.1. Prin adresa nr. 10892 din 14.12.2009, Ministerul Sănătății arată că, criteriile medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap sunt aprobate prin Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1992/2007, cu modificările ulterioare, care cuprinde prevederi în legătură cu încadrarea în grad de handicap a persoanelor care prezintă afecțiunile la care se face referire în petiție, în conformitate cu prevederile art. 2 din acest ordin, aplicarea criteriilor medico-psihosociale aprobate se încadrează în atribuțiile Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, comisiilor de evaluare a persoanelor adulte și ale direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respective ale sectoarelor municipiului București.

4.2.2. Ministerul sănătății a solicitat punctul de vedere al Comisiei de Neurologie, Neurologie Pediatrică a Ministerului Sănătății privind încadrarea în categoria persoanelor cu handicap a cazului semnalat în textul petiției, în conformitate cu criteriile medico-psihosociale aprobate prin actul normativ susmenționat. Potrivit punctului de vedere al specialiștilor membrii ai Comisiei de specialitate neurologie și neurologie pediatrică a Ministerului Sănătății accidente vasculare cerebrale reprezintă pentru supraviețuitorii acestor afecțiuni una din primele cauze de handicap fizic și mental. Având în vedere această situație, în perioada următoare va fi propusă aducerea în discuție la Ministerul Sănătății a necesității și oportunității modificării reglementărilor legale prin care sunt aprobate criteriile medico-psiho-sociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grade de handicap.

4.2.3. Prin adresa cu nr. 9287/18.11.2010, Ministerul Sănătății a confirmat cele susținute mai sus.

Sușinerile Consiliului Local al Sectorului 6 – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului

4.3.1. Prin adresa nr. D/3328 din 24.02.2010, Consiliului Local al Sectorului 6 – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului arată că în conformitate cu prevederile art. 13 din O.G. nr.14/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, cu modificările și completările ulterioare, comisiile locale privind evaluarea persoanelor cu handicap pentru adulți sunt înființate în subordinea consiliilor județene/locale ale sectoarelor miniciplului București și au activitate decizională în materia încadrării persoanelor în grad de handicap.

4.3.2. Încadrarea persoanelor adulte în grad de handicap se face în conformitate cu prevederile Ordinului comun nr. 762/1992/2007 al MMFES/MSP pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, afecțiunile de care suferă petentul fiind considerate boli, fără a se încadra în criteriile medicale stabilite prin acest act normativ.

4.3.3. În situația în care petentul se consideră vătămat în drepturi sau interesele sale de către Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți Sector 6, acesta **se poate adresa Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, care coordonează metodologic activitatea comisiilor locale.** Decizia emisă de către Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, poate fi contestată în conformitate cu prevederile art. 13 alin. 5 din O.G. nr. 14/2003 cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

4.3.4. Prin adresa nr. A/6790 din 24.02.2010 Consiliul Local al Sectorului 6–Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului arată că, petentul figurează în evidența instituției cu următoarele certificate:

- Certificat de încadrare în grad de handicap nr. 4163/21.11.2007-boală și nu handicap, eliberat de Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, sector 6, București, în conformitate cu Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 726/2002
- Certificat de încadrare în grad de handicap nr. 684/29.01.2008 - boală și nu handicap, eliberată de Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, în conformitate cu Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 726/2002.
- Certificat de încadrare în grad de handicap nr. 1689/08.05.2009 - boală și nu handicap, eliberat de Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, sector 6, București, în conformitate cu Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007, pentru aprobarea criteriilor medicopsihosociale, pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap.
- Decizia de încadrare în grad de handicap nr. 9598/29.07.2009- boală și nu handicap, eliberată de Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, în conformitate cu Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007, pentru aprobarea criteriilor medicopsihosociale, pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap;

4.3.4. Diagnosticile specificate în documentația medicală existentă în dosarul petentului sunt următoarele:

- accidente vasculare cerebrale repetate 2007, 2008 cu hemipareză dreaptă sechelară și afazie mixtă;
- epilepsie secundară AVC;
- fibrilație atrială cronică;

- hipertensiune arterială;
- dislipidemie mixtă;

Afecțiunile menționate mai sus nu se încadrează în grad de handicap fiind considerate boli, atât în conformitate cu Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 726/2002 cât și în conformitate cu Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul Director reține că prevederile Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007 în care sunt stipulate criteriile de încadrare în grad de handicap exclud afecțiunile persoanelor cu handicap dobândit în urma unui accident vascular cerebral, aceste accidente vasculare determinând afecțiuni similare cu cele ale afecțiunilor prevăzute în ordinul menționat mai sus.

5.2.1. **În drept**, analizând faptele reținute în petiție, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.

Raportat la obiectul petiției, Colegiul Director reține prevederile art. 2 alin. 1 conform cărora „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Astfel, Colegiul Director reține că pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile. În speța de față, Colegiul Director reține că persoana în cauză, domnul R. I., în urma unui accident vascular cerebral și-a pierdut capacitatea de a comunica verbal și scris, mâna dreaptă i-a rămas paralizată și în mare măsură și piciorul drept, cu consecințe grave privind înțelegerea și exprimarea prin limbaj vorbit și scris și privind posibilitatea de a se hrăni și îngriji singur. Totodată, se reține faptul că situația domnului R. I. este comparată cu cea a altor persoane care suferă de afecțiuni similare și care au fost încadrate în grad de handicap, aceste afecțiuni corespunzând criteriilor prevăzute de Ordinul Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007. În acest sens, Colegiul Director reține și adresa nr. 13820/13.04.2010, emisă de Șeful Clinicii de Neurologie din cadrul Spitalului Universitar de Urgență București, profesor doctor O. B., care a susținut că „accidentul vascular cerebral constituie în întreaga lume una din principalele cauze de handicap, mergând de la deficite neurologice minore, dar care împiedică pacientul să își desfășoare activitatea profesională anterioară, până la deficite deosebit de severe, cum este cazul pacientului R. I., cu imposibilitatea de a se deplasa, de a se hrăni, sau îngriji singur și cu imposibilitatea de comunicare, având afectată atât capacitatea de înțelegere a limbajului dar și pe cea de exprimare”.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu

modificările ulterioare. În ceea ce privește criteriul care a stat la baza presupusei fapte de discriminare, Colegiul Director reține criteriul handicapului, atestat de petenți prin documentele atașate la dosar.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege. În cazul de față, Colegiul reține că petenții sesizează faptul că, prin prevederile Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007, i se restrânge domnului R I dreptul la încadrare într-un grad de handicap, ceea ce presupune restrângerea dreptului de a beneficia de prevenire, tratament și accesibilități conform Legii nr. 448/2006.

Din acest punct de vedere, Colegiul Director consideră că prevederile Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007 încalcă prevederile art. 1 alin. 2 și alin. 3 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, referitoare la principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, care, la lit. e, punctul iv, garantează dreptul la sănătate, îngrijire medicală, la securitate socială și servicii sociale, relativ la persoane aflate în situații comparabile.

d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare. În speța de față, Colegiul Director reține că metoda de ocrotire a drepturilor persoanelor cu handicap, prin încadrarea acestora în grad de handicap, care să le permită accesul la facilitățile prevăzute de lege, nu este adecvată în cazul de față, prevederile Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007 neacoperind nevoile unei categorii specifice de persoane cu handicap, respectiv acelea care au suferit accidente vasculare cerebrale.

Reținând cele de mai sus în coroborare cu prevederile art. 2 alin. 3 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, care stipulează că „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare*)”, Colegiul Director consideră că, deși aparent neutre, în sensul în care acordă drepturi persoanelor cu handicap, prevederile Ordinului în cauză dezavantajează persoanele care au suferit accidente vasculare cerebrale, restrângându-le dreptul de a avea acces la facilitățile și serviciile prevăzute de lege, în condițiile în care acestea le sunt necesare.

Examinând sesizarea petentului și dispozițiile legale incidente, Colegiul Director constată că prevederile Ordinului Ministrului Sănătății nr. 726/2002 și nr. 1992/2007 sunt discriminatorii, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate reprezintă discriminare potrivit Ordonanței de Guvern, potrivit art. 1 (2), lit e, pct. IV, coroborat cu art. 1 (3) și art. 2 (3) din nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. Recomandă Ministerului Sănătății modificarea Ordinului nr. 726/2002 și nr. 1992/2007, în sensul introducerii posibilității pentru persoanele care au suferit accidente vasculare cerebrale de a fi încadrate într-un grad de handicap,;

3. Clasarea dosarului;

4. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

HALLER ISTVÁN - Membru

POP IOANA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE - Membru

VLAȘ CLAUDIA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

